

KONKURRENSVERKET	
2013-10-17	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

KLAGANDE

Market Intelligence and Research Stockholm AB, 556562-1660
Djupdalsvägen 7
192 51 Sollentuna

MOTPARTER

1. Myndigheten för handikappolitisk samordning, 202100-5588
Arenavägen 63
121 77 Johanneshov

2. Demoskop AB, 556355-0275
Floragatan 13
114 75 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 28 augusti 2013
i mål nr 17702-13, se bilaga A.

SAKEN

Offentlig upphandling; fråga om talerätt

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avvisar Market Intelligence and Research Stockholm AB:s överklagande.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) genomför en upphandling (diarienummer 2013/0060) avseende frågekonstruktion och statistikbearbetning. Handisam beslutade att anta Market Intelligence and Research Stockholm AB (MIND Research) som leverantör. Demoskop AB ansökte därefter hos förvaltningsrätten om överprövning av upphandlingen. Förvaltningsrätten fann att Handisam inte haft rätt att utesluta Demoskop på den grunden att bolagets anbud saknat underskrift och bedömde att upphandlingen stred mot lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Förvaltningsrätten fann vidare att Demoskop genom Handisams agerande i upphandlingen har lidit skada och beslutade att bifalla ansökan om överprövning på så sätt att upphandlingen ska rättas genom att en ny utvärdering ska göras där även Demoskops anbud ska beaktas.

MIND Research har överklagat förvaltningsrättens dom.

SKÅLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

I målet uppkommer fråga huruvida MIND Research har talerätt mot förvaltningsrättens dom.

I LOU finns inte några särskilda bestämmelser om överklagande. Reglerna i förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, blir därför tillämpliga. Enligt 33 § andra stycket FPL får förvaltningsrättens beslut överklagas av den som det angår, om det gått honom eller henne emot.

Högsta förvaltningsdomstolen har i ett flertal avgöranden prövat frågan om talerätt i mål om offentlig upphandling. I RÅ 2002 ref. 5 ansågs den leverantör som den upphandlande enheten antagit inte ha talerätt mot en länsrättsdom som innebar att upphandlingen fick avslutas först sedan

rättelse skett på så sätt att ytterligare en leverantörs anbud skulle vara med i utvärderingen.

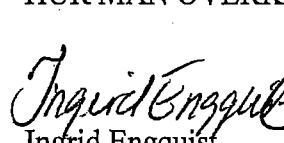
I HFD 2011 ref. 85 uttalade Högsta förvaltningsdomstolen, med hänvisning till HFD 2011 ref. 29, att domstols avgöranden i vilka förordnas att en leverantör ska uteslutas från det vidare förfarandet eller mista ett tilldelat uppdrag genom att annan leverantör utpekats som vinnande, har en sådan betydelse för leverantörens ställning som anbudsgivare att de angår denna i den mening som avses i 33 § FPL. Domstolen uttalade vidare att denna slutsats inte kan utsträckas till att förstås så, att en leverantör som inte begärt överprövning även har rätt att föra talan mot domstols förordnande om rättelse av det slag som var i fråga i målet, samt att det därvid saknar betydelse vad utfallet blir eller kan bli av en ny rättad utvärdering.

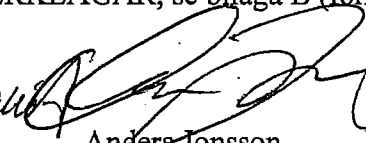
Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2012 ref. 2 uttalat att det för talerätt krävs att det överklagade beslutet i sig har en precis och påtaglig betydelse för klaganden, oavsett vad utfallet blir eller kan bli av den åtgärd som domstolen väljer samt att frågan om talerätt måste avgöras med utgångspunkt i omständigheterna i det enskilda fallet.

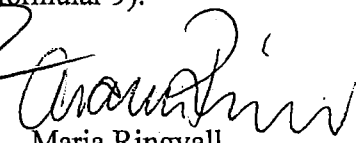
Enligt förvaltningsrättens nu överklagade dom ska den aktuella upphandlingen rättas genom att en ny utvärdering ska göras där även Demoskops anbud ska beaktas. Med beaktande av den praxis som utbildats på området och omständigheterna i målet kan förvaltningsrättens dom inte anses gå MIND Research emot eller ha en sådan betydelse för bolagets ställning som anbudsgivare i den pågående upphandlingen att den medför talerätt för bolaget enligt 33 § FPL. MIND Research har mot denna

bakgrund inte rätt att överklaga förvaltningsrättens dom till kammarrätten.
Överklagandet ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Ingrid Engquist
kammarrättsråd
ordförande

Anders Jonsson
kammarrättsråd

Maria Ringvall
kammarrättsråd
referent

Märten Olsson
föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2013-08-28
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
17702-13

KONKURRENSVERKET	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Demoskop AB, 556355-0275
Floragatan 13
114 75 Stockholm

MOTPART

Myndigheten för handikappolitisk samordning, 202100-5588
Arenavägen 63
121 77 Johanneshov

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och bestämmer att upphandlingen ska rättas genom att en ny utvärdering görs där även Demoskop AB:s anbud ska beaktas.

Dok.Id 380831

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

09:00-15:00

BAKGRUND

Handisam – Myndigheten för handikappolitisk samordning – genomför en upphandling för att ta fram ett samlat uppföljningssystem utifrån regeringens strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken – ”Frågekonstruktion och statistikbearbetning”. Upphandlingen genomförs genom ett förenklat förfarande.

Handisam meddelade i ett tilldelningsbeslut den 10 juli 2013 att myndigheten beslutat att tilldela avtal i den aktuella upphandlingen till ett annat bolag än Demoskop AB:s (Demoskop eller bolaget). Demoskops anbud hade inte kvalificerat sig i upphandlingen.

YRKANDE OCH GRUNDER M.M.

Demoskop ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska rätta upphandlingen på så sätt att Handisam ska utvärdera Demoskops anbud. Som grund anges att Handisam inte får diskvalificera anbud som uppfyller samtliga skakrav och upphandlingen därför strider mot principerna om transparens och likabehandling. Till stöd för sin talan anför bolaget följande omständigheter;

Enligt punkten 10 av svarsmatrisen ska anbudgivarna ”lämna sitt kompletta anbud, som ska följa Anbudsbegäran”. Detta tolkade Demoskop som att under flik 10 ska alla fakta som angetts under flik 1-9 samlas eftersom där har alla skakrav uppfyllts och därmed anses vara det kompletta anbudet.

Anbudet ska skrivas under av en behörig firmatecknare. Demoskops anbud är undertecknat av behörig firmatecknare i och med att behörig firmatecknare skrivit under att avtalet accepteras i sin helhet. I avtalet ingår nämli-

gen Demoskops anbud som bilaga och därmed har bolaget skrivit under anbudet. Handisam borde ha begärt in kompletteringar från de anbud där undertecknande saknas. När hälften av anbudsgivarna inte har förstått var underskriften ska vara är det uppenbart att förfrågningsunderlaget är oklart.

Handisam bestrider bifall till ansökan och anför att upphandlingsunderlaget har varit tydligt och att grund för åtgärd enligt LOU inte föreligger. Handisam anför i huvudsak följande; bland skakraven framgår bl.a. att anbud ska undertecknas av en person som är behörig firmatecknare, bevis om det kan lämnas. Ett inte godkänt undertecknat anbud är enligt Handisams mening inte godkänt för vidare prövning/anbudsutvärdering. I punkten 13 i utvärderingen framgår att de anbud som inte uppfyller skakraven inte kommer att utvärderas vidare.

I punkten 14 förfrågningsunderlaget uppställs kravet att anbudet ska innehålla svar på de skakrav som angivits i anbudsbegäran. För att förenkla en rättvis och enkel jämförelse mellan anbud ska leverantören följa uppställningen enligt bifogat försättsblad till registret. Att Demoskop lämnade dubletter har inte påverkat Handisams bedömning, men det anbud som bolaget lämnade uppfyllde inte skakraven. Ett "intyg om att avtalet godkänns" är enbart ett intyg och varken ett undertecknat avtal eller undertecknat anbud.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om Handisams genomförda upphandling "Frågekonstruktion och statistikbearbetning" bryter mot de grundläggande principerna i LOU och om Demoskop därför lidit skada eller kan komma att lida skada och om grund därmed föreligger för förvaltningsrätten att besluta om ingripande enligt LOU.

Utgångspunkter för förvaltningsrättens bedömning

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndighet behandla anbudsgivande leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet och förutsägbart sätt (transparensprincipen). Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. Av 16 kap. 4 och 6 §§ LOU framgår att om den upphandlande myndigheten brutit mot 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att den anbudande leverantören som ansökt om överprövning lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Principen om transparens

Handisams förfrågningsunderlag är konstruerat på så sätt att en "Anbudsbe-
gäran" inbjuder leverantörer att lämna anbud i upphandlingen. I An-
budsbe-
gäran anges bl.a. vissa skakrav och en svars-matrikel. Bl.a. ska en
behörig firmatecknare skriva under en sanningsförsäkran och namn på be-
hörig företrädare ska anges. Ett intyg, underskrivet av behörig firmateck-
nare, som visar att avtalet accepteras i sin helhet ska också lämnas i svars-
matrikeln. Anbudsgivare ska slutligen lämna sitt kompletta anbud, enligt
anbudsbe-
gäran.

I punkten 10 i upphandlingens förfrågningsunderlag anges att "anbudet ska
undertecknas av en person som är behörig firmatecknare hos leverantören".
I punkten 13 anges bl.a. att utvärderingen görs i två steg. Det första steget
omfattar en prövning om anbudet uppfyller ställda skakrav. De anbud som
inte uppfyller skakraven, eller är ofullständiga kommer inte att prövas vi-
dare. Enligt punkten 14 ska anbudet innehålla svar på de skakrav som har
angivits i anbudsbe-
gäran. Inkomna anbud ska följa uppställningen enligt
bifogat försättsblad till registret.

Enligt förvaltningsrättens mening kan inte förfrågningsunderlaget på så sätt Demoskop anfört anses så pass oklart att upphandlingen strider mot principen om transparens och att det därför finns grund för förvaltningsrätten att besluta om ingripande enligt LOU (jfr. C-19/00 SIAC Construction).

Uppfyllande av skakrav

Handisam har anfört att det var riktigt att förkasta Demoskops anbud eftersom bolagets anbud var ofullständigt då det saknade underskrift och därmed inte uppfyllde alla skakrav.

Av Demoskops lämnade anbud framgår att behörig firmatecknare undertecknat sanningsförsäkran, att denne anges som behörig företrädare och att avtalet genom dennes underskrift accepteras i sin helhet (flikar 1, 2 och 9). Den behörige firmatecknaren är bolagets verkställande direktör.

Genom att Demoskops behöriga företrädare inte har undertecknat anbudet under flik 10 kan anbudet rent objektivt inte anses uppfylla det aktuella skakkravet. Enligt rättens mening medför detta faktum inte att Demoskops anbud ska förkastas. Enligt proportionalitetsprincipen följer att avsaknaden av en uppgift som kan diskvalificera en leverantör måste vara relevant för den aktuella upphandlingen och av väsentlig betydelse. Enligt rättens mening får Demoskops behöriga firmatecknares underskrift angående att avtalet accepterades i sin helhet anses medföra att Handisam kunnat bedöma att anbudet är seriöst menat. Avsaknaden av behörig firmatecknares underskrift av anbudet är alltså inte tillräcklig för att anbudet ska förkastas.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten finner att Handisam inte har haft rätt att utesluta Demoskop på den grunden att bolagets anbud saknat underskrift. Upphandlingen strider därmed mot LOU. Genom Handisams agerande i upphandlingen har

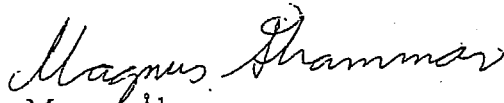
FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

Demoskop lidit skada. Upphandlingen ska därför rättas på så sätt att bolagets anbud tas upp till vidare anbudsutvärdering.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Magnus Åhammar
Rådman

Katarina Stütz Norland har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

